

Algemene opmerkingen:

Misbruik van de WOB: het is jammer dat niet ook nog een debat wordt gevoerd over de term bestuurlijke aangelegenheid. Hoewel natuurlijk het belang van de openbaarheid een groot goed is lijkt niet meer in beeld dat het gaat om controle op het bestuur. er kan voor worden gekozen de term bestuurlijke aangelegenheid te gaan specificeren door deze te definiëren of door erover te debatteren en daardoor in de toelichting meer handvaten voor inperking van te uitvoerige verzoeken te verkrijgen. In mijn organisatie vindt een toename van betrokkenheid bij Wob verzoeken (zienswijzen) en ook toename van ingediende wob verzoeken plaats. Dit brengt veel kosten met zich mee die in ons geval ten koste gaan van onderzoeksbudget.

Jammer is verder dat geen aandacht is besteed aan de toepassing van artikel 7 Wob in relatie tot de nieuw voorgestelde art. 3a en dan met name art. 3a lid 2.

Het is niet nodig allemaal nieuwe artikelen toe te voegen. De meeste nieuw voorgestelde bepalingen kunnen worden ondergebracht in de bestaande WOB artikelen. Hieronder is dit waar van toepassing aangegeven.

Vaak lopen Wob verzoeken parallel aan andere vaak bestuursrechtelijke procedures, waarin de tegen de overheid procederende partij aan meer informatie wil komen dan in het kader van de lopende procedure ter beschikking is gekomen. Echter, de bestuursrechter of civiele rechter zou op deze informatieverstrekking toe moeten zien. Op die manier zou een Wob procedure niet nodig zijn. Vaak ook worden de Wob procedures uit frustratie gevoerd om alsnog een gelijk te proberen te krijgen dat niet in de bestuursrechtelijke procedure is verkregen. Dat kan soms gerechtvaardigd zijn maar soms is het in strijd met de procesbeginselen die nu eenmaal een eindoordeel in een juridische procedure rechtvaardigen. Door de Wob procedure worden vervolgens zowel bestuursorgaan als rechterlijke macht dubbel belast. Het zou een idee kunnen zijn om een verzoeker niet ontvankelijk te laten zijn in een Wobverzoek zolang informatie wordt gevraagd waarover een bestuursrechtelijke procedure wordt gevoerd en welk verzoek uitsluitend de strekking heeft te worden gebruikt in deze procedure. Daar dient dan wel de waarborg te worden ingebouwd dat in de bestuursrechtelijke procedure een voorziening bestaat om om nadere informatieverstrekking te kunnen verzoeken.

Artikelsgewijze opmerkingen:

Artikel 3a lid 2: waarom wordt deze bepaling niet verwerkt in het bestaande artikel 7 dat nu al voorzieningen geeft om de informatie in samengevatte vorm of anders dan verzocht openbaar te maken. Art. 3a lid 2 is wel een welkome aanvulling.

Artikel 3a lid 3: voorstel is om ook de mogelijkheid van een anderssoortige selectie openbaar te maken te omschrijven. Nu is het alternatief slechts het verstrekken van alle informatie die daarvoor niet was openbaar gemaakt. Ook biedt de constructie nu ruimte tot twee procedures. Het zou goed zijn als het indienen van een nader verzoek aan een termijn zou worden gekoppeld, bijv. binnen twee weken dient een dergelijk nader verzoek te worden gedaan en anders is het niet meer mogelijk.

Artikel 3a lid 4: de verhouding tot het huidige artikel 11 lid 1 is onduidelijk. Het verdient wellicht aanbeveling duidelijker te specificeren in de wettekst om welke informatie het precies gaat, bijv. interne emails en notities met communicatie over de totstandbrenging van informatie betreffende een bestuurlijke aangelegenheid of die uitsluitend en of voornamelijk interne collegiale communicatie bevat.

Titel hoofdstuk III-A: de term "niet openbare informatie" is zeer verwarrend in een wettekst van de wet openbaarheid van bestuur en waar deze term niet is gedefinieerd. De term "niet openbare" kan m.i. worden geschrapt. evt. zou kunnen worden gesteld niet openbaar gemaakte informatie maar ook dat zou misleidend en onduidelijk zijn.

Artikel 7a/7b/7c: Omdat het aldus de toelichting om de vastlegging van een rechtsbeginsel gaat lijkt logisch om dit dan ook logischer en prominenter in de wet openbaarheid van bestuur op te nemen, nl. als onderdeel van artikel 3: informatie op verzoek. Op die manier is ook duidelijker dat de overige wetsbepalingen van de WOB op dergelijke verzoeken van toepassing zijn en kunnen de bijzondere bepalingen neergelegd in lid 4 ook op een logischer en begrijpelijker plek nl. in art. 10 en 11 worden opgenomen.

In lid 5 wordt alleen teruggekeken maar het lijkt alsof de bepalingen na artikel 7 niet meer op artikel 7a van toepassing zouden zijn, hetgeen niet de bedoeling lijkt te zijn.

Wbt. artikel 7a lid 2: uit de tekst wordt niet helemaal duidelijk dat bedoeld is dat "overleden" ook betrekking heeft op geregistr. partner, kind of ouder van de verzoeker. De tekst moet daarom worden aangepast om deze onduidelijkheid weg te nemen.

Het wordt niet duidelijk of rekening wordt gehouden met overige directe familieleden, in hoeverre deze toestemming dienen te geven voor verstrekking van informatie. Met name bij ouders en kinderen zou dat een noodzakelijke voorwaarde moeten zijn.

In ieder geval moet er duidelijkheid over worden gegeven, anders kan via afweging op grond van artikel 10 de verzoeker alsnog botvangen omdat afgifte van de informatie is met de belangen van familieleden. Het moet toch mogelijk zijn voor personen om informatie op te vragen indien deze aan kunnen tonen dat de overige familieleden toestemming geven voor het verzoek om informatie.

Art. 7a lid 3: niet alleen de identiteit maar ook de bevoegdheid kan noodzakelijk zijn om vast te stellen alsmede de handelingsbekwaamheid.

Art. 7a lid 5: en de rest van de wet, is die niet van toepassing?

Art. 7b lid 2: dit zou wel een sterke geheimhoudingsplicht dienen te zijn en bij voorkeur uitsluitend een wettelijk vastgelegde geheimhoudingsplicht. Door de mogelijkheid van het stellen van voorwaarden kan het bestuursorgaan immers evt. contractueel bedongen geheimhoudingsverplichtingen zeker stellen. Voorstel is derhalve om hier de term "wettelijke" te plaatsen voor geheimhoudingsplicht.

Artikel 7b lid 4: en de artikelen na artikel 7?

Artikel 7b: het is duidelijker als expliciet wordt opgenomen in de wettekst dat de verzoeker de klemmende reden moet stellen en op evt. verzoek van het bestuursorgaan moet bewijzen.

artikel 7c lid 3: voorstel om duidelijker te specificeren dat niet alleen informatie maar ook delen daarvan al dan niet bewerkt wordt bedoeld. Vraag is of de term verspreiden duidelijk genoeg is of dat moet worden gesproken over openbaar maken aan anderen dan de verzoeker.

Artikel 12: voor het verstrekken langs elektronische weg moeten vaak dezelfde voorbereidingskosten worden gemaakt als voor verstrekken in hard copy per post. Immers vaak moeten de documenten worden geselecteerd en vaak ook nog deels bewerkt (informatie afgeschermd) waarna de bewuste documenten worden ingescand en verzonden.

Ook in geval van ter inzagelegging kunnen voorbereidende werkzaamheden om documenten geschikt te maken voor inzage nodig zijn. voorstel is derhalve om ook voor deze wijzen van verstrekking dezelfde kosten in rekening te brengen.

Mr. Annemiek Orthel
Bedrijfsjurist Wageningen UR